

Založeno na faktech: Energetická politika (1/4)

21. LISTOPADU 2023 – ČR by měla pokračovat v nastoleném trendu podpory jaderné energetiky. Podpora solární a větrné energie by měla být opuštěna.

Intervence na trhu jako daň z neočekávaných zisků nebo snazší vytěsnění minoritních akcionářů by měly být omezeny na naprosté minimum.

Stát by měl po britském vzoru fungovat pouze jako regulátor, a nikoliv jako akcionář největšího dodavatele energií.

Založeno na faktech je čtyřdílný seriál evidence-based politických reforem navržených Liberálním institutem pro českou hospodářskou politiku. Vychází v listopadu a prosinci 2023.

Jan Šincl

Jan Šincl je ekonom a analytik Liberálního institutu. Zabývá se hospodářskou politikou.

Liberální institut

Český nezávislý think-tank založený v únoru 1990.

Svoboda jednotlivce, minimální vláda, volný trh a mír.

Executive summary

- Předkládaná studie je součástí série čtyř studií mapujících odvětví energetiky, zemědělství, vzdělávání a životního stylu v České republice, které postupně vyjdou v seriálu *Založeno na faktech* během listopadu a prosince 2023. Po analýze problémů v jednotlivých odvětvích předkládá příklady a inspirace ze zahraničí a z vědecké literatury, které by mohly při jejich řešení dlouhodobě pomoci české společnosti a ekonomice.
- Česká republika by měla pokračovat v nastoleném trendu podpory jaderné energetiky. Naopak aktivní podpora solární a větrné energie by měla být opuštěna.
- Intervence na trhu, jako je například uvalení daně z neočekávaných zisků nebo jednostranná snaha o snížení nutného počtu hlasů pro vytlačování minoritních akcionářů, by měly být omezeny na naprosté minimum. Krátkodobé zisky z těchto a podobných zásahů ani zdaleka nevyváží ztrátu důvěry v podnikatelské prostředí ze strany investorů.
- Stát by měl po britském vzoru fungovat pouze jako regulátor, a nikoliv jako akcionář největšího dodavatele energií.

Úvod

Přestože se v posledních desetiletích stále častěji mluví o *evidence-based policy makingu*, tedy politice založené na empirických faktech, pravdou je, že tato z našeho pohledu klíčová součást vyspělého demokratického legislativního procesu nebývá uplatňována v dostatečné míře. V praxi se častěji setkáváme spíše s řešeními problémů založenými na ideologii konkrétních vlád.

Na jednu stranu je jasné, že vlády podléhají působení politického cyklu, a primárně se tedy snaží, aby si svou politikou nezneprátily svou voličskou základnu a měly tak šanci dostat se k moci i v dalším volebním období. V takovém prostředí je složité prosazovat politiku, která by mohla v dlouhém období pomoci společnosti a ekonomice jako celku i za cenu krátkodobých nepříjemností. Málokterá vláda je ochotna prosadit reformy, za které pouze sklídí kritiku a její výsledky si nakonec připíše až některá z vlád následujících, která se ale na prvotním řešení problému nemusela vůbec podílet a kritice ze strany veřejnosti se tedy vyhnula.

Výše uvedené politické reality jsme si samozřejmě plně vědomi, přesto však odmítáme rezignovat na předkládání smysluplných politických řešení.

Následující série studií předkládá vybrané problémy čtyř oblastí české společnosti – energetiky a životního prostředí, zemědělství, vzdělávání a životního stylu – analyzuje je a pomocí příkladů úspěšných politik ze zahraničí či z literatury předkládá jejich možná řešení.

V oblasti energetiky a životního prostředí se studie věnuje problematice zelených zdrojů energie a případným institucionálním důsledkům přílišných státních zásahů do podnikatelského prostředí.

Cílem této studie je nejen identifikovat problematické oblasti, ale také navrhnout konkrétní, daty podložená politická řešení, která pomohou České republice dosáhnout strategických cílů v dané oblasti bez toho, aby významně narušovala svobodu svých občanů.

Studie dalších oblastí, tedy zemědělství, vzdělávání a regulace životního stylu budou následovat v dalších týdnech.

Energie a ochrana životního prostředí

Prvním odvětvím, kterým se budeme v rámci série studií zabývat, je energetika a s ní úzce spojená ochrana životního prostředí. Krátce představíme českou energetickou soustavu a energetický mix. Zaměříme se na problematiku jednotlivých obnovitelných zdrojů energie, jejich výhod a úskalí. Následně budeme analyzovat důsledky vládního intervencionismu na energetickém trhu. V průběhu analýzy a na jejím konci budeme předkládat sérii doporučení a návrhů založených na zahraničních zkušenostech, které by mohly české energetice a potažmo životnímu prostředí pomoci.

Zjednodušeně můžeme českou energetickou síť rozdělit na přenosovou a distribuční soustavu. Elektřinu do přenosové sítě dodávají elektrárny. Síť elektráren tvoří elektrárny jaderné, paroplynové, přečerpávací, vodní, fotovoltaické a větrné. Jaderné a paroplynové elektrárny pak spolu produkují zhruba 66 % celkové elektrické energie v ČR. (ERÚ 2023) Ty jsou v rámci přenosové sítě napojeny na velké odběratele elektřiny, typicky například distributory elektřiny.

Mezi tři nejvýznamnější distributory v ČR patří ČEZ, E.ON a PRE. Ti se starají o druhou část energetické sítě – distribuční soustavu. Každý z distributorů se stará o vlastní část soustavy a dodává skrze ni elektřinu koncovým zákazníkům.

Energetický trh v České republice se vyznačuje různorodými způsoby výroby a spotřeby energie, dosud s velkým důrazem na fosilní paliva, jadernou energii a rostoucím podílem obnovitelných zdrojů (nejnovější data jsou za rok 2021).

Základní fakta o české energetice za rok 2021 (Eurostat 2023):

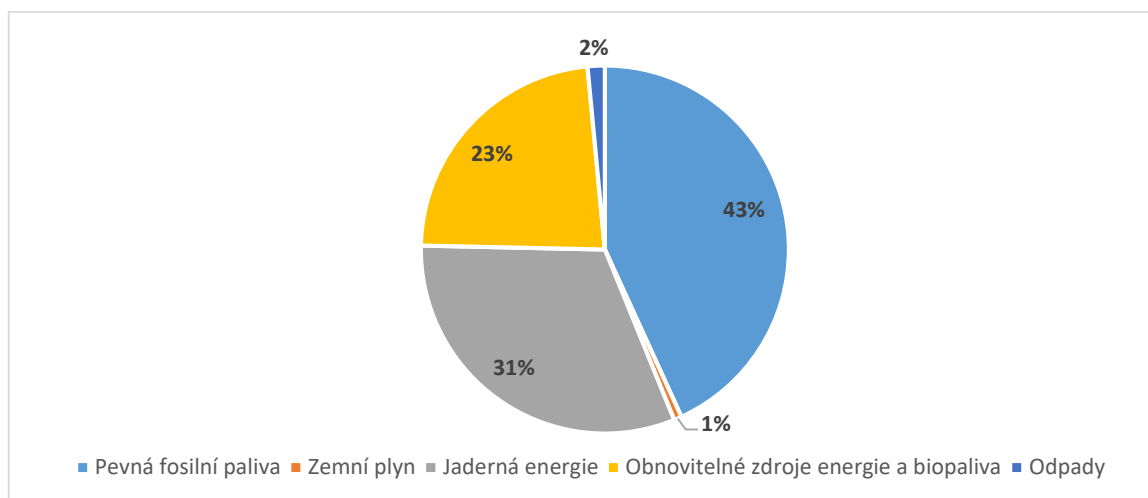
Celková výroba energie dosáhla 24,38 Mtoe.¹

- Většina této energie pocházela z pevných fosilních paliv (10,48 Mtoe), především z hnědého uhlí (9,02 Mtoe) a černého uhlí (1,46 Mtoe).
- Jaderná energie se významně podílela ve výši 7,64 Mtoe.
- Obnovitelné zdroje energie, včetně vodní, větrné a solární energie a biopaliv, dohromady přidaly 5,62 Mtoe.

---

¹ *Million Tonnes of Oil Equivalent*. Tuna ropného ekvivalentu je měrná jednotka, odpovídající množství energie vyrobenému spálením jedné tuny ropy. Slouží ke srovnání různých druhů paliv dle jejich energetického obsahu.

Graf 1: Domácí zdroje vyrobené energie 2021 (%)

Zdroj: (Eurostat 2023), vlastní zpracování

Dovoz, vývoz a čistý dovoz:

- Země dovezla 23,86 Mtoe energie, přičemž největší objem dovozu tvořila ropa a ropné produkty (11,41 Mtoe) a zemní plyn (7,18 Mtoe).
- Vývoz činil 6,76 Mtoe, přičemž hlavním vývozním artiklem byla pevná fosilní paliva, ropné produkty a elektřina.
- Čistý dovoz činil 17,11 Mtoe, což svědčí o závislosti na zahraničních zdrojích energie, zejména v případě ropy a zemního plynu.

Spotřeba:

- Hrubá domácí spotřeba odpovídala hrubé dostupné energii a činila 42,77 Mtoe.
- Převažovala spotřeba pevných fosilních paliv (12,92 Mtoe), následovaná spotřebou ropy a ropných produktů (9,47 Mtoe) a zemního plynu (7,80 Mtoe). Jaderná energie se na spotřebě podílela 7,64 Mtoe.
- Obnovitelné zdroje energie a biopaliva, i když v menším rozsahu, se na ní podílely významnou měrou (5,50 Mtoe).

Výroba elektřiny:

- Hrubá výroba elektřiny činila 84,95 TWh. Nejvíce elektřiny pocházelo z pevných fosilních paliv (34,18 TWh) a z jaderné energie (30,73 TWh).
- Obnovitelné zdroje a biopaliva přispěly 11,92 TWh, přičemž za zmínku stojí vodní (3,62 TWh) a solární (2,32 TWh) zdroje.

Instalovaná kapacita:

- Celkový instalovaný výkon činil 21 034,72 MW.
- Největší kapacitu měla spalovací paliva (11 874,35 MW), následovaná jadernou energií (4 290,00 MW) a obnovitelnými zdroji (vodní, větrná a fotovoltaická energie).

Obnovitelné zdroje energie:

- Kumulativní kapacita solárních a větrných elektráren činila 2 585,5 MW a tvořila 12,3 % celkové kapacity.
- Větrná energie měla kumulativní instalovaný výkon 339,4 MW. Solární energie měla celkový instalovaný výkon 2 246,1 MW.

Tržní ukazatele:

- Na trhu se zemním plynem bylo 23 subjektů dovážejících plyn, přičemž šest hlavních subjektů mělo 92% podíl na trhu.
- Trh s elektrickou energií byl poměrně roztržštěný, bylo na něm 445 výrobců, ale dva hlavní výrobci měli kumulativní podíl na trhu s výrobou elektřiny 68 %.

Teplo a kogenerace:

- Hrubá výroba tepla činila 119,9 PJ, především z pevných fosilních paliv (59,7 PJ) a zemního plynu (43,4 PJ).
- Výroba elektřiny z kogenerace (kombinované výroby tepla a elektřiny) představovala 10,6 TWh, přičemž významná část vstupního paliva pocházela z pevných fosilních paliv (55,8 %).

Dopravní paliva:

- Výroba biopaliv činila 269,4 ktoe, přičemž převážnou část tvořila bionafta. Konečná spotřeba biopaliv činila 361,2 ktoe.
- Biopaliva tvořila 5,4 % paliv v dopravě, což svědčí o snaze o ekologičtější dopravu.

Energetická účinnost a emise skleníkových plynů:

- Země si stanovila cíle v oblasti energetické účinnosti a do roku 2030 chce dosáhnout hrubé domácí spotřeby energie ve výši 42,5 Mtoe.
- Emise skleníkových plynů z energetiky činily 84,32 Mt CO₂, přičemž největší podíl na nich měl energetický průmysl.

Po ruské invazi na Ukrajinu se Česká republika, podobně jako další evropské země, ocitla na rozcestí. Na jedné straně na ni působí tlak ze strany EU, aby byla co největší část elektřiny vyrobena z obnovitelných zdrojů energie. Na straně druhé je to pak nutnost používat takové

zdroje energie, které zajistí dostatek energie pro české spotřebitele. Logickou volbou je v případě ČR využití jaderné energie, kterému je též nakloněna i česká veřejnost. Dle průzkumu společnosti IBRS (International Business & Research Services) je pro další rozvoj jaderné energetiky v ČR až 66 % obyvatel, pro dostavbu jaderné elektrárny Temelín je pak 84 % dotazovaných. (IBRS 2022)

Česká republika disponuje vzhledem ke svojí velikosti významnou jadernou infrastrukturou se šesti provozovanými jadernými reaktory ve dvou elektrárnách, které se podílejí na výrobě elektřiny v zemi více než jednou třetinou. I díky tomu se ČR řadí mezi patnáct největších světových výrobců jaderné energie. (NEI 2021) Současná *Státní energetická koncepce* předpokládá, že jaderné elektrárny se stanou hlavním zdrojem výroby elektrické energie, přičemž jejich podíl by měl vzrůst ze současných 35 % na 48 % do roku 2040. (MPO, 2014) Diskuse o revizi této koncepce a o *Národním klimaticko-energetickém plánu* také počítají s výrazným rozvojem jaderných zdrojů jako klíčového nástroje pro dosažení dekarbonizačních cílů. Mezi hlavní cíle aktualizované strategie patří dokončení výstavby nového jaderného zdroje v Dukovanech do roku 2036 a dalších jaderných zařízení v lokalitách Dukovany a Temelín do 40. let tohoto století. Zároveň je kladen důraz na udržení aspoň stávajícího instalovaného výkonu a na zvýšení podílu jádra v energetickém mixu do roku 2050, včetně využití tepla z jaderných elektráren Temelín a Dukovany. (MPO, 2023a) K dalším, spíše obecným cílům, strategie pak patří například zajištění bezpečnosti dodávek, konkurenceschopné a sociálně přijatelné ceny a udržitelný a ekologický rozvoj. Strategie by měla být plně v souladu se závazky k EU, jako jsou legislativní balíček *Fit for 55* a plán *REPowerEU*. Finální podoba energetické koncepce by měla vzniknout ještě do konce roku 2023.

Podle ČEPS (Česká elektroenergetická přenosová soustava), provozovatele české přenosové soustavy, existují rizika spojená s rychlým přechodem na ekologičtější energii. Scénáře ukončení využívání uhlí do roku 2033 naznačují nebezpečný nárůst závislosti na dovozu elektřiny, vysoké náklady a minimální rozdíl v emisích ve srovnání s pomalejší dekarbonizací. ČEPS nicméně do budoucna vážný nedostatek elektřiny se neočekává za předpokladu, že bude uhelná energetika zachována minimálně do roku 2038 a že v roce 2036 bude spuštěn nový jaderný reaktor v Dukovanech. (ČEPS 2022)

Ačkoliv v ČR existuje jistý potenciál pro rozvoj solárních a větrných elektráren, měly by sloužit spíše jako menší komplement k jaderné energetice, a nikoliv jako její (částečný) substitut. Hlavní problém solárních a větrných elektráren je jednoznačný: nejsou schopny dodávat energii do sítě nepřetržitě a v dostatečné míře. V určitém období vyrábějí elektřiny mnoho a v jiném naopak málo, což není z hlediska stability sítě žádoucí. Aby aspoň částečně mohly suplovat jiné zdroje energie, je nutné, aby panelů nebo větrných turbín velké množství a na velké ploše. (Anvari et al. 2016) Častokrát bývá též zmiňováno, že kromě nestability si s sebou oba zdroje energie nesou též zátěž v podobně negativních externalit, zejména vizuálního ničení

krajiny. V případě větrných elektráren pak ještě vyššího hluku nebo ohrožení poblíž žijících živočichů. (Zerrahn 2017) (Möllendorff, Welsch 2015)

Naopak jaderné elektrárny jsou ve výrobě elektřiny stabilní a jejich rozměry jsou oproti oběma ostatním zdrojům relativně malé. Stát by nicméně neměl soukromým subjektům bránit v provozu solárních a větrných elektráren, na místě je ovšem debata, zda by měl jejich výstavbu aktivně podporovat vzhledem k tomu, že je zde mnohem efektivnější zdroj. Jen v roce 2022 bylo v rámci podpory vzniku solárních elektráren vyplaceno až 18 miliard korun. V rámci financování v dalších letech pak stát počítá s dalšími až 55 miliardami korun. Jednalo se sice primárně o zdroje získané z evropského systému emisních povolenek, nicméně i tak měl stát minimálně se správou dotačního systému nemalé vlastní náklady. (MŽP 2023) (MPO 2022)

V debatě o alternativách solárních a větrných elektráren je bychom kromě klasických jaderných elektráren měli zmínit i menší modulární reaktory. V České republice je v současnosti vytipováno celkem 7 lokalit, kde by se měly modulární reaktory spustit v testovacím provozu. Participovat na jejich stavbě a provozu však bude na místo soukromých subjektů polostátní společnost ČEZ. (ČT, 2023) Nutno podotknout, že výstavba soukromými subjekty v současné době pravděpodobně ještě nedává smysl, a to zejména vzhledem k cenám výstavby a provozu takového reaktoru. Například společnost Rolls-Royce, která v současné době modulární reaktory vyrábí a testuje, uvádí, že po uvedení prvních 16 kusů bude díky zefektivnění dodavatelských řetězců schopna snížit cenu za jeden reaktor na zhruba 41,4 miliardy korun. (Neutron Bytes, 2023)

Kromě nutnosti přechodu k ekologičtějším zdrojům energie a odpoutání od závislosti na Rusku je současným nejpálčivějším problémem státní působení ve společnosti ČEZ. Ta je největším dodavatelem energií na českém trhu. Chování státu v rámci společnosti by mohlo mít dalekosáhlé důsledky nejen pro energetický trh, ale i pro důvěru v českou ekonomiku jako takovou. Pro fungování moderních ekonomik a společností je naprosto zásadní existence stabilních institucí, viz např. Acemoglu, Johnson, Robinson (2004). Stabilní instituce přispívají k transparentnosti a předvídatelnosti ekonomického prostředí, což umožňuje lepší rozhodování a plánování ze strany firem a jednotlivců. Pro vytváření důvěry mezi ekonomickými subjekty je důležitým aspektem i dodržování smluv a ochrana majetkových práv.

V ČEZ, tedy největším dodavateli energií na českém trhu, figuruje momentálně stát jako majoritní akcionář se 70 % akcií. Ve vztahu státu a minoritních akcionářů nastala letos velká změna v podobě návrhu novely zákona o přeměnách obchodních společností a družstev. V této novele se objevil přílepek v podobě § 311, který snižuje hranici pro vytěsnění minoritních akcionářů z potřebných 90 % na 75 %. Ačkoliv novela a s ní § 311 nebyly dosud schváleny, panují obavy, že se bude stát chtít minority zbavit a tímto si celý proces usnadňuje. Trend zestátnění energetiky pozorujeme po předchozí liberalizaci ve více evropských zemích, jmenujme

například Německo, Francii nebo Polsko. Český stát, stejně jako ostatní země, považuje energetiku za klíčový sektor a minimálně jeho části týkající se kritické infrastruktury by chtěl z bezpečnostních důvodů vlastnit sám.

Ačkoliv je možné pochopit snahu o zabezpečení kontroly nad výrobou elektřiny, je na místě upozornit, že například ve Velké Británii byl energetický sektor zcela odstátněn. Trh je zde pod dohledem regulačního úřadu OFGEM² a tedy jistá kontrola ze strany státu samozřejmě existuje, nicméně do vlastnických struktur firem stát nezasahuje. I přesto se trh pomalu ale jistě odklání od fosilních paliv směrem k obnovitelným zdrojům energie a spotřebitelé mají vysokou svobodu volby. (Forbes 2023) Často zde dochází k vyšším fluktuacím ceny, nicméně to se děje i v zemích, jako je ČR, kde stát v jedné ze společností figuruje a prudký nárůst ceny na konci minulého roku řešil cenovým stropem.

Zároveň zmíněné snížení hranice pro vytěsnění minoritních akcionářů vzbuzuje obavy, že byl paragraf do zákona přidán naprosto účelově, jen aby bylo možné ČEZ ze strany státu ovládnout jednodušeji. A právě v tom tkví problém. Stát totiž v ČEZ funguje ve dvou rolích. Zaprvé je majoritní akcionář a zadruhé regulátor, který se snaží zlepšovat svou akcionářskou pozici ve firmě. Tato obojetnost jeho postavení, pokud by skutečně došlo k vytěsnění minoritních akcionářů, může sice krátkodobě přinést kontrolu nad kritickou infrastrukturou, v dlouhé období však může negativně ovlivnit pohled českých i zahraničních investorů na fungování právního řádu v ČR.

Stát by pochopitelně mohl ČEZ rozdělit, vyplatit minoritní akcionáře, ponechat si část, kterou považuje za kritickou a ostatní nechat v rukou soukromého sektoru, nicméně současná snaha o ohýbání legislativy tomuto scénáři příliš nenasvědčuje. Pravděpodobnější tak je, že se stát pouze snaží o ovládnutí celého ČEZ za co nejnižší cenu. Ačkoliv v penězích by v tomto scénáři zaplatil méně, z pohledu ztráty důvěry by to nakonec bylo mnohem více.

Podobnou optikou můžeme nahlížet též na uvalení *windfall* zdanění na energetický trh. Z hlediska institucionální ekonomie je potenciál narušení trhu a důvěry v něj větší, čím větší je státní zásah. Narušení se nicméně může projevit až delším časovém horizontu. Stát uvalením daně z neočekávaných zisků vytváří nebezpečný precedens, že pokud nějaké odvětví dosáhne zisku, který regulátor nebude považovat za oprávněný, je možné, že na něj bude v budoucnu podobná daň také uvalena. Z tohoto důvodu mohou být tržní subjekty odrazovány od dalších investic do odvětví, protože by jim v dlouhém období mohly přinést zisk, který bude

---

² Office of Gas and Electricity Markets

neočekávaně zdaněn. 85 miliard Kč,³ které stát odhadoval, že na dani vybere v letošním roce (MF 2022) sice pomůže státnímu rozpočtu, nicméně v budoucnu má také významný potenciál pro snížení investic a důvěry v české instituce.

Doporučení:

V oblasti energetiky a životního prostředí by měl český stát i nadále pokračovat v nastoleném trendu podpory jaderné energetiky. Ta je nejen výkonná a bezpečná, ale zároveň i šetrná k životnímu prostředí. Zároveň by se měl stát aspoň částečně inspirovat britským energetickým trhem a fungovat pouze jako regulátor, nikoliv jako aktivní účastník. V případě, že je pro něj nezbytně nutné ponechat si kontrolu nad výrobou elektřiny v ČR, je na místě spravedlivé rozdělení společnosti ČEZ na menší části a privatizace všech jejích částí, které stát nepovažuje za kritické pro své fungování. Do budoucna by se měl stát vyvarovat intervencí, jako je uvalení daně z neočekávaných zisků, protože tyto významným způsobem poškozují důvěru tržních subjektů a mohou podkopávat investice.

---

³ Prozatím stát vybral pouze 25,6 miliardy korun. (MF 2023)

Závěr

Navzdory tomu, že má Česká republika v současné době celou řadu problémů, neměli bychom zapomínat na progres, kterým v posledních více než třiceti letech prošla. Kvalita života nebo bezpečnost se pro valnou většinu české populace rapidně zvýšila. Momentum, které česká společnost a ekonomika díky sametové revoluci a následné ekonomické transformaci získala, se však v posledních letech začalo postupně vytrácet.

Tato série studií vznikla primárně proto, aby adresovala z našeho pohledu největší problémy ve čtyřech českých sektorech a navrhla taková řešení, která jsou založená na úspěšné zahraniční praxi nebo dlouhodobé zkušenosti. Jednotlivé studie reflektují naléhavost přepracování českého přístupu k energetice, zemědělství, vzdělávání a regulaci životního stylu a nabízí novou perspektivu pro dosažení dlouhodobě robustního a konkurenceschopného hospodářství a svobodnější společnosti.

Z našeho pohledu není nutné za každou cenu pokaždé znovu „vynalézat kolo“ a nejen v těchto čtyřech oblastech bychom se mohli daleko více inspirovat zahraničními politickými řešeními, která často fungují již několik dekad a jejichž výsledky jsou tudíž snadno ověřitelné na datech.

Reference

- Acemoglu, D., Johnson, S., Robinson, J. (2004) Institutions as the Fundamental Cause of Long-Run Growth. National Bureau of Economic Research, Working paper 10481. (<https://economics.mit.edu/sites/default/files/publications/institutions-as-the-fundamental-cause-of-long-run-.pdf>)
- Anvari, M. et al. (2016) Short term fluctuations of wind and solar power systems. New Journal of Physics 18. (<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1367-2630/18/6/063027>)
- ČEPS. (2022) Zdrojová přiměřenost. (<https://www.ceps.cz/cs/zdrojova-primerenost>)
- Česká televize. (2023) Malé modulární reaktory by mohly být v Temelíně, Prunéřově nebo Dukovanech. Cena je nejasná. (<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3565165-male-modularni-reaktory-mohly-byt-v-temeline-prunerove-nebo-dukovanech-cena-je>)
- Energetický regulační úřad. (2023) Roční zpráva o provozu elektrizační soustavy ČR pro rok 2022. (<https://www.eru.cz/rocní-zpráva-o-provozu-elektrizacní-soustavy-cr-pro-rok-2022>)
- Eurostat. (2023) Energy statistical country datasheets. (https://energy.ec.europa.eu/document/download/6b6b548d-g6fo-401b-84ed-0dc8f85a110_en?filename=Energy%20statistical%20country%20datasheets%202023-08.xlsx)
- Forbes. (2023) All You Need To Know About How The UK Energy Market Works. (<https://www.forbes.com/uk/advisor/energy/how-the-uk-energy-market-works/>)
- IBRS. (2022) Podpora jaderné energie v České republice je na vzestupu. (<https://www.protext.cz/english/press-release.php?id=19194>)
- Ministerstvo financí (2022) Mimořádná daň z neočekávaných zisků bude platit od 1. ledna 2023. (<https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2022/mimoradna-dan-z-neocekavanych-zisku-bude-48951>)
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2014) Státní energetická koncepce České republiky. (<https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/52841/60959/636207/priloha006.pdf>)
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2022) Výzva MPO z Národního plánu obnovy podpoří fotovoltaické systémy. Alokace je 4 miliardy korun. (<https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/vyzva-mpo-z-narodniho-planu-obnovy-podpori-fotovoltaicke-systemy--alokace-je-4-miliardy-korun--266313/>)

Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2023a) Východiska aktualizace Státní energetické koncepce ČR a souvisejících strategických dokumentů.

(<https://www.mpo.cz/cz/energetika/strategicke-a-koncepcni-dokumenty/vychodiska-aktualizace-statni-energeticke-koncepc-cr-a-souvisejicich-strategickykh-dokumentu--273672/>)

Ministerstvo životního prostředí. (2022) Podpora fotovoltaiky rezortem MŽP.

([https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_20221206_MZP_letos_podporilo_temer_50_tisic_solarnich_elektraren_na_strechach_domu/\\$FILE/TK_FVE_SF%C5%BDP.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002FoDC7/cz/news_20221206_MZP_letos_podporilo_temer_50_tisic_solarnich_elektraren_na_strechach_domu/$FILE/TK_FVE_SF%C5%BDP.pdf))

Möllendorff, Ch., Welsch H. (2015) Measuring Renewable Energy Externalities: Evidence from Subjective Well-Being Data. Soep papers. (<https://d-nb.info/1152180568/34>)

NEI. (2023) Top 15 Nuclear Generating Countries.

(<https://www.nei.org/resources/statistics/top-15-nuclear-generating-countries>)

Neutron Bytes. (2023) NuScale Small Modular Reactor Costs Hit Hard by Inflation.

(<https://neutronbytes.com/2023/01/24/nuscales-smr-costs-hit-hard-by-inflation/>)

Zerrahn, A. (2017) Wind Power and Externalities. *Ecological Economics* 141: 245–260.

(<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0921800915305255>)